

Jos toivot rauhaa...

Tavoite: Tutkitaan kielten ja (rauhan)kulttuurin suhdetta sekä kielellistä moninaisuutta.

Taso: Yläkoulu (11–14 -vuotiaat).

Kesto: 10 X 45 minuutin oppituntia.

Lähde:

<https://dl.dropboxusercontent.com/u/82051251/webEDILICenrevisio/www/Suportdid/resllenpau.htm> Opetusmateriaalia on muokattu Pohjoismaiden ja Baltian maiden kontekstiin sopivaksi ECML:n luvalla.

Oppiaineet: Historia, taide ja kulttuuri.

Oppimistavoitteet:

- Oppilas ymmärtää, että non-verbaalinen viestintä vaihtelee kulttuureittain, sukupolvittain ja eri saman kulttuurien edustajien välillä;
- Oppilas saa tietää, miten rauha solmitaan (tai ilmaistaan) muissa kielissä/kulttuureissa kuin omassaan;
- Oppilas kehittää taiteellista osaamistaan.

Opetussuunnitelma: Suunnitelmat esitellään jokaisen osion kohdalla. Ohjeet ovat suunnattu opettajille ja ovat erillään itse harjoitusmonisteista.

Lisäharjoitukset/Aiheen jatkokäsittely: Harjoitukseen voi sisällyttää myös muita oppimisympäristön kannalta mielekkäitä kieliä kuten paikalliset ja vähemmistökielet, esimerkiksi luokassa puhutut kielet.

Oisio 1: Rauhan symbolit

1. Aluksi

Aloitettuasi esittelemällä lyhyesti rauhan symbolin alkuperän, pyydä oppilaita miettimään, mitä muita rauhaa merkitseviä symboleja he tuntevat. Ensimmäinen harjoitus tehdään pareittain.

Symbolien selitykset:

1. - Rauhan kyyhky, länsimaissa hyvin tunnettu rauhan symboli
2. - Rauhan kurki (käytetään usein muinaisessa aasialaisessa taiteessa)
3. - Kansainvälinen rauhanmerkki
4. - Muinainen Aasian rauhan symboli ("RAUHA: menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus")
5. - Kiinalainen Jin ja jang -merkki, jonka voidaan ymmärtää merkitsevän myös rauhaa (sisäinen rauha)
6. - Sodanvastainen symboli, jota käytettiin maailmanlaajuisesti Irakin sodan vastustamiseen
7. - Rauhan kurki origami (sama kuin numero 2)
8. - Merirosvolippu (luonnollisesti ilmaisee sotaisia aikomuksia eikä ole rauhan symboli)
9. - Kierrätysmerkki, ei rauhan symboli
10. - Kiinalaisten aakkosten kirjain, joka merkitsee rauhaa
11. - Musta nauha terrorismia vastaan
12. - Sateenkaarinauhanauha rauhan puolesta
13. - Hehkulamppuja käytetään kuvaamaan ideoita, ei rauhaa eikä niitä ole tapana liittää rauhan käsitteeseen.
14. - Sormilla näytettävä rauhanmerkkiä käytetään usein kuvaamaan rauhaa
15. - Vaaka symboloi oikeutta. Joku voisi sanoa oikeuden tuovan rauhaa, muttei merkki ole yksiselitteisesti rauhan symboli.

2. Tehtävä

Kaksi seuraavaa harjoitusta tehdään pareittain. Ensimmäisessä harjoituksessa oppilaiden pitää listata sanontoja, joissa kuvataan rauhaneleitä, ja toisessa itse rauhaneleitä.

Esimerkkejä

Sanontoja, joissa kuvataan rauhaneleitä

- Polttaa rauhanpiippua
- Haudata sotakirves
- Solmia rauha
-
-

Rauhaneleitä

- Heiluttaa valkoista lippua
- Suudella jotakuta
- Kätellä jotakuta
- Allekirjoittaa rauhansopimus
- Suudella uskonnollista ikonia

3. Yhteenveto

Viimeinen tehtävä tehdään yksin ja se auttaa oppilaita ymmärtämään, että rauhaneleet ja sanat, joita käytetään rauhaa toivottaessa vaihtelevat, sen mukaan onko asiayhteys poliittinen, uskonnollinen vai arkinen jne. sekä puhujien ominaisuuksien mukaan (sukupuoli ja/tai ikä). Kun oppilaat ovat saaneet harjoituksen tehtyä, käydään vastaukset yhdessä läpi ja oppilailla on mahdollisuus kommentoida edellisen tehtävän vastauksia. Tämä tehtävä on hyvä antaa kotitehtäväksi.

Osio 2 - Rauhan sanat

1. Aluksi

Ensimmäisessä harjoituksessa tutustutaan sanan *rauha* käännöksiin eri kielissä. Oppilaiden vastauksia ei voi ennustaa ja ne riippuvat oppilaiden taustatiedoista (sekä siitä, ovatko he tehneet kotitehtävänsä vai eivät).

Näiltä nettisivuilta löytyy *rauha* sanan käännöksi monilla kielillä:

www.freelang.net/expressions/peace.html

<http://www.dhnet.org.br/direitos/bibpaz/Textos/Peace.htm>

2. Tehtävä

Seuraavat kaksi tehtävää ovat pelejä. Ensimmäisessä oppilas tutustuu vieraisiin kieliin viihdyttävällä tavalla ja jälkimmäinen on ristikko.

A-tehtävän oikeat vastaukset:

A. Kiina

B. Kreikka

C. Venäjä

D. Heprea

Hepreakielinen sana "shalom" tervehdyksenä (vastaus b).

שלום

tarkoittaa rauhaa ja sitä käytetään myös

B-tehtävän oikeat vastaukset:

1. Portugali paz

2. Romania pace

3. Oksitaani patz

4. Latina pax

5. Esperanto paco

6. Baski bakea

7. Ranska paix

8. Sloveeni mir

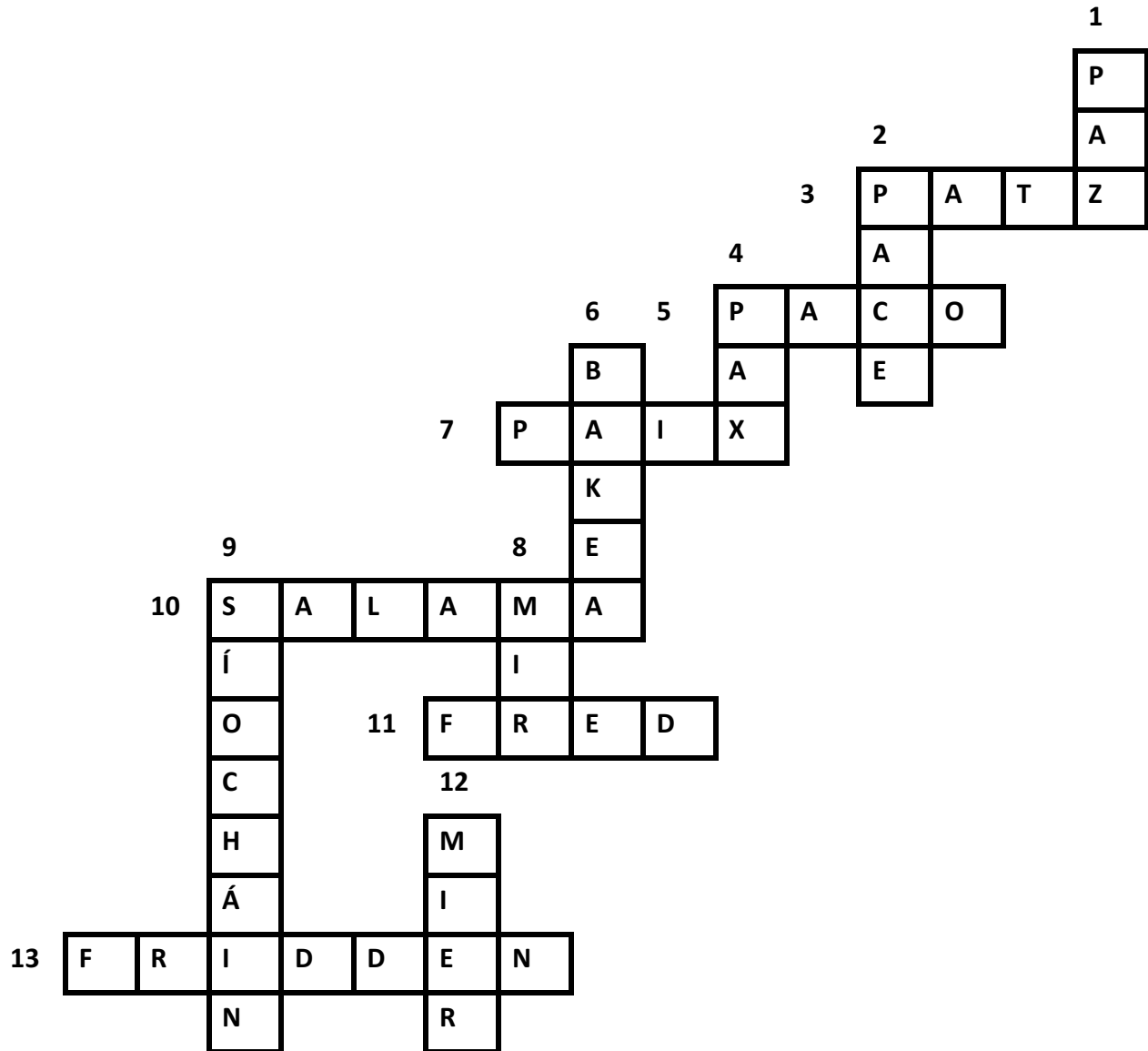
9. Irlannin (Gaeli) síocháin

10. Swahili salama

11. Norja fred

12. Slovakkii mier

13. Luxembourgin kieli fridden

3. Yhteenveto

Oppilaat haastattelevat toisiaan pienissä ryhmissä kartoittaakseen, mitä sanoja ja eleitä he käyttävät kuvaamaan "rauhaa". Eroavatko sanat/eleet eri tilanteissa?

Osio 1 – Rauhan merkit

1. Aluksi

Rauhan merkin alkuperä ei ole täysin selvä. Todennäköisesti sitä käytettiin ensimmäisen kerran Iso-Britannissa kampanjassa, jossa vaadittiin ydinaseista luopumista Aldermastonissa maaliskuussa 1956. Opiskelijat alkoivat myöhemmin käyttää sitä sodanvastaisen liikkeen symbolina. Se on suunniteltu laivaston lippuopasteiden pohjalta, jotka merkitsevät kirjaimia N ja D (Nuclear Disarmament = ydinaseista luopuminen).

Laivaston lippuopasteilla kuvataan kirjaimia N ja D seuraavalla tavalla:

N

D

Katso alla olevie symboleja. Ympyröi symbolit, jotka kuvaavat rauhaa.

Vertaa vastauksia muiden oppilaiden kanssa.

1

2

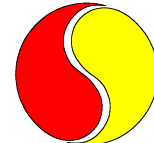
3

4

5

6

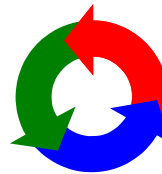
7

8

9

10

11

12

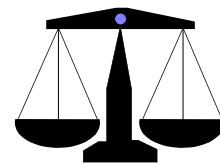
13

14

15

2. Tehtävät

A) Rauhaa voidaan kuvata myös eleiden ja toimien kautta kuten ”polittaa rauhanpiippua”. Kuinka monta muuta elettä tiedät? Listaa ne parisi kanssa ja jaa tiedot luokkakavereillesi.

B) Mitä muita eleitä tiedät? Kuka niitä käyttää? Millaisissa tilanteissa? Täydenna taulukko parisi kanssa:

RAUHAN ELE	TILANNE
Heiluttaa valkoista lippua	Sotilaat saadakse taistelun loppumaan.
Suudella jotakuta poskelle	
Kättely	

3. Yhteenveto

Olemme tutustuneet eri tapoihin ilmaista rauhaa kuten teot, eleet, sanat, symbolit, mutta..

Miten sinä solmit rauhan? Mitä sinä sanot? Mitä eleitä käytät? Täytä taulukko ja kerro vastauksesi sitten luokkakavereillesi.

Kun solmin rauhan	Mitä sanot?	Mitä eleitä käytät?
isän kanssa		
äidin kanssa		
isoveljen kanssa		
isosiskon kanssa		
pikkuveljen kanssa		
pikkusiskon kanssa		
kaverin kanssa (poika)		
kaverin kanssa (tyttö)		
luokkakaverin kanssa (poika)		
luokkakaverin kanssa (tyttö)		

Osio 2 - Rauhan sanat

1. Aluksi: Edellisessä osiossa tutkimme, millä eri tavoin rauhaa voidaan kuvata ja ilmaista. Sanat ovat myös merkkejä. Millä kielillä osaat sanoa *rauha* tai solmia rauhan? Täytä alla oleva taulukko:

Kieli	Sana RAUHA

2. Tehtävät

- A) Alla löydät sanan rauha hepreaksi, kiinaksi, venäjäksi ja nyky-kreikaksi. Tunnistatko aakkoset?

A. 和平

B. мир

C. ειρήνη

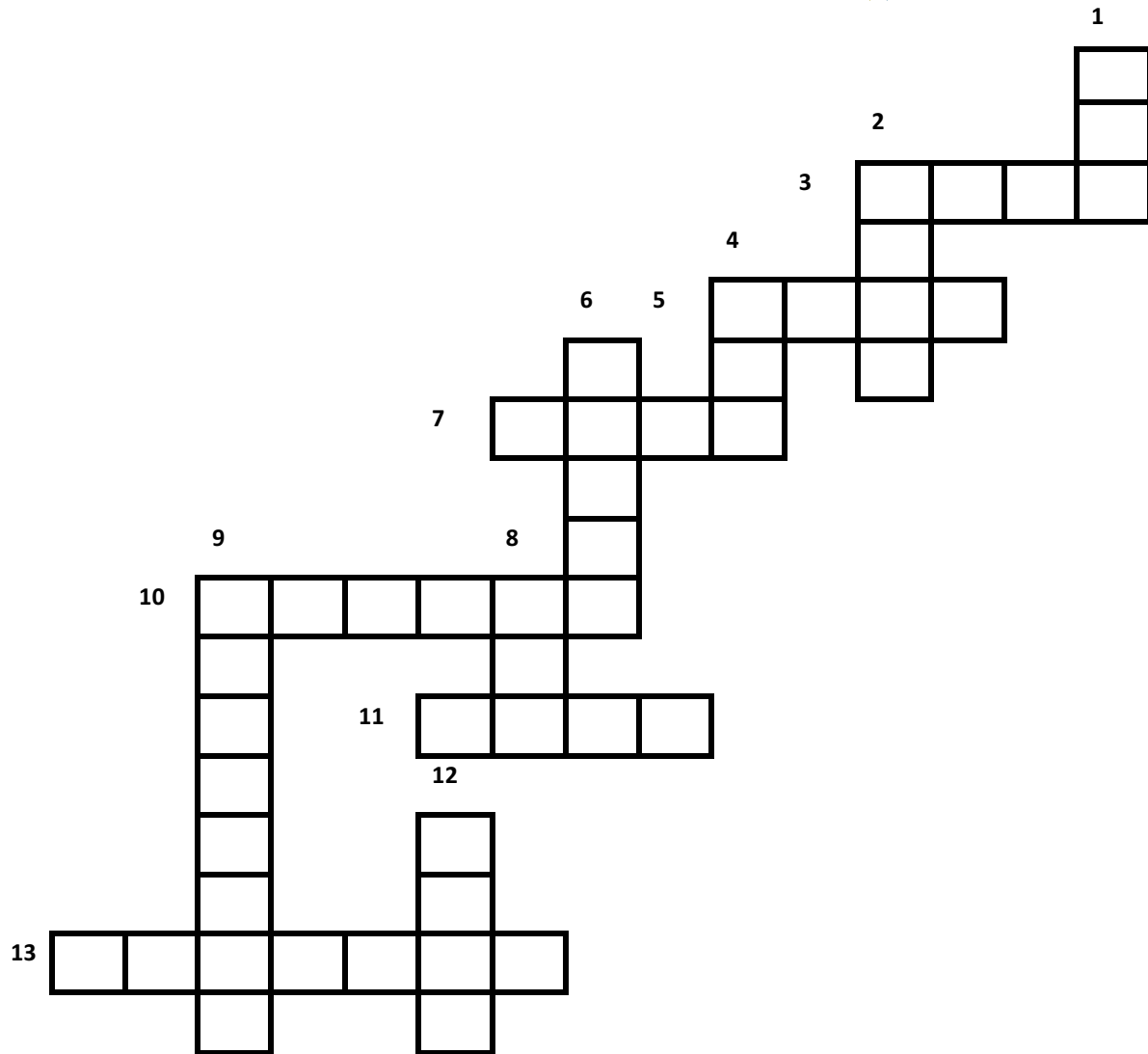
שלום

Hepreaksi sana "rauha" lausutaan "shalom" ja se tarkoittaa:.....

a) Kiitos

b) Hei!

c) Anteeksi

B) Täydennä ristikko *rauha* sanan käänöksillä. Yritä selvittää mitä kieltä sanat ovat, jotta saat ristikon ratkaistua:

salama	mier	mir	pace	paz	patz	paco
	fridden	fred	pax	síocháin	paix	bakea

1. Portugali, 2. Romania, 3. Oksitaani, 4. Latina, 5. Esperanto, 6. Baski, 7. Ranska, 8. Sloveeni, 9. Irlanti (Gaeli), 10. Swahili, 11. Norja, 12. Slovakki, 13. Luxembourgin kieli

3. Yhteenveto

Haastattele ryhmäsi jäseniä siitä, miten he ilmaisevat ja kuvaavat rauhaa. Mitä sanoja ja symboleja he käyttävät ja missä tilanteissa?

Täytä niin monta taulukkoa kuin on tarpeen:

Nimi:	Ikä:
Sukupuoli:	Alkuperä:
Sana:	
Symboli:	
SANONTA kuvaamaan rauhaa	TILANNE
TEOT rauhan solmisesksi	TILANNE